

ዳኞች ፡ብርሃኑ አመነው

በዕውቀት በላይ

እንዳሻው አዳነ

ሃይሉ ነጋሽ

እትመት አሰፋ

አመልካች፡- ኢትዮጵያውያን የሰሜን ምስራቅ ሪጅን

ተጠሪ፡- ወ/ሮ በለጡ ወልደ ተገኝ

መዝገቡ ለምርመራ የተቀጠረ በመሆኑ ተመርምሮ ተከታዩ ፍርድ ተሰጥቷል፡፡

ፍርድ

በዚህ መዝገብ የቀረበው ጉዳይ አመልካች በተጠሪ ይዞታ ላይ የተከለወን ኮንቴነር እንዲያነሳ የቀረበውን ክስ መነሻ በማድረግ የአማራ ክልል ጠ/ ፍርድ ቤት አመልካች የተጠሪ ይዞታ ለተጠቀመበት ተገቢውን ካሳ እንዲከፍል መወሰኑን ተከትሎ ወሳኔው መሰረታዊ የህግ ስህተት ተፈጽሞበታል በሚል እንዲታረም የቀረበ አቤቱታ ነው፡፡

የጉዳዩ አመጣጥ ባጭሩ ሲታይ ክርክሩ የተጀመረው በደቡብ ወሎ ዞን ከፍተኛ ፍርድ ቤት ሲሆን ተጠሪ ያቀረበችው ክስ ይዘት ባጭሩ ያለተጠሪ ፈቃድ ሰጧቸው ነው በሚል አመልካች በተጠሪ ይዞታ ወስጥ ገብቶ የቴሌ ሳጥን/ኮንቴነር/ በመትከሉ ይዞታየን ለመጠቀም አልቻልኩም በሚል ያጣሁትን ጥቅም ግምት ብር 20,700 ከፍሎ ሳጥኑን እንዲያነሳ እንዲወስን በማለት ዳኝነት የጠየቀች ሲሆን አመልካች በበኩሉ ፍርድ ቤት ጉዳዩን የመዳኘት ስልጣን የለውም የሚልና ሌሎች የመጀመሪያ ደረጃ መቃወሚያ

የሚላቸውን መከራከሪያዎች አንስቶ በፍሬካር ረገድም ሳጥኑ የተተከለው በከተማ አስተዳደር ተፈቅዶ ስለመሆኑ ገልጾ ክሱ ወድቅ እንዲደረግ ተከራክሯል።

ጉዳን በመጀመሪያ የዳኝነት ስልጣን ያከራከረው የዞኑ ከፍተኛ ፍርድ ቤት የአመልካችን የመጀመሪያ መቃወሚያ ወድቅ ካደረገ በኋላ ስለጉዳዩ ከከተማው አስተዳደር መግለጫ ጠይቆ ከተማው አስተዳደር አመልካች የተጠሪ ይዞታ ወስጥ ገብቶ 9.20 ካ.ሜ ተጠቅሞ የቴሌ ሳጥን መትከሉንና በዚህ ይዞታ ላይ እንዲተክል ከተማ አስተዳደሩ እንዳልፈቀደለት ስላላረጋገጠ አመልካች ለተጠቀመው ቦታ በአካባቢው የሊዝ ዋጋ ለተጠሪ እንዲከፍል ወሳኔ ሰጥቷል።አመልካች በዚህ ወሳኔ ቅር ተሰኝቶ ለክልሉ ጠ/ፍርድ ቤት ይግባኝ አቅርቦ ፍ/ቤቱም ግራቀኙን ካከራከረ በኋላ አመልካች ለተጠሪ በአዋጅ 49/89 እና 455/97 መሰረት ካሳ የመክፈል ግደታ አለበት በሚል ካሳ መጠን ላይ የስር ፍርድ ቤት አጣሪቶ እንዲወስን መልሶለታል።

ለዚህ ሰበር ችሎት አቤቱታ የቀረበው በዚህ ላይ ሲሆን የአመልካች አቤቱታ ይዘት ባጭሩ የዳኝነት ስልጣን አስመልክቶ በስር ፍርድ ቤት የቀረበው መቃወሚያ መታለፉ ተገቢ አለመሆኑ፣ክሱ በይርጋ የሚታገድ ስለመሆኑ እና በፍሬካር ረገድ አመልካች ክስ ያቀረበችበት ይዞታ ለመሰረተ ልማት ዝርጋታ የተፈቀደ ሆኖ አመልካች ኋላ ላይ በቆርቆሮ አጥር ወደ ይዞታ ያስገባች ስለመሆኑ የተተከለው ሳጥን በከተማ አስተዳደር ተፈቅዶ በቋሚነት የሚቀመጥ እንጂ በጊዜያዊነት አለመሆኑንና ተጠሪ ኮንቴነሩ እንዲነሳ ያቀረቡት ጥያቄ ተገቢነት እንደሌለው በመዘርዘር በመጨረሻም ተጠያቂው የከተማው አስተዳደር መሆን አለበት በሚል የስር ፍርድ ቤት ወሳኔ እንዲታረም ጠይቋል።የአመልካች ሰበር አቤቱታ ተመርምሮ አከራካሪው መስመር የተዘረጋው ከ5 ዓመት በፊት መሆኑንና ተጠሪ ይዞታውን ከዚያ በኋላ አስፋፍተው የያዙት ነው በማለት አመልካች ያቀረበው ክርክር በስር ፍርድ ቤት መታለፉን አግባብነት ለመመርመር ጭብጥ ተይዞ ተጠሪ መልስ እንዲትሰጥ ተደርጓል።ተጠሪ መጥሪያ ተልኮላት መልስ አላቀረበችም።በዚህ መልስ የማቅረብ መብት ታልፎ መዘገቡ ተመርምሯል።

መዘገቡን መርምረን እንደተገነዘብነው አመልካች ክስ በቀረበበት ይዞታ ላይ ኮንቴነር መትከሉ አልተካደም።አመልካች አጥብቆ የሚከራከረው በአዋጅ ቁ/49/89 መሰረት ጉዳዩ መታየት ያለበት በራሱ በአመልካቹ ድርጅት መሆን እንዳለበትና ድርጊቱም የህግ ድጋፍ

ያለው ስለመሆኑ ነው። በመሰረቱ ማንኛውም የቴሌኮሙንኬሽን ድርጅት የቴሌኮሙንኬሽን መስመር ሲዘረጋ የከተማውን ፕላን ተከትሎ የመዘርጋት ሃላፊነት እንዳለበት የቴሌኮሙንኬሽን አዋጅ ቁ/49/89 አንቀጽ 22/2/ በግልጽ ያስገነዝባል። ከዚህ ባሻገር መስመሩ የባለይዘታን ወይም የሌላ ህንጻ ላይ የሚዘረጋበት አስገዳጅ ሁኔታ ሲኖር አስቀድሞ ለባለይዘታው ወይም ለባለህንጻው በማስታወቅ የባለይዘታው ወይም የባለህንጻው ተቃዋሚ እንዳለ ሰምቶ ተገቢውን የመወሰን ስልጣን ለኤጀንሲው የተሰጠ ስለመሆኑ በአዋጁ አንቀጽ 18 በዝርዝር ተመልክቷል።

በተያዘው ጉዳይ አመልካች በተጠሪ ይዘታ ውስጥ ገብቶ ኮንቴነር መትከሉና ይዘታው የተጠሪ ህጋዊ ይዘታ ስለመሆኑ ደግሞ የከተማው አስተዳደር ያረጋገጠ ስለመሆኑ በስር ፍርድ ቤት የተረጋገጠ ፍሬነገር ነው ። አመልካች ኮንቴነር የተከልኩት በከተማው አስተዳደር ፈቃድ ነው በማለት የተከራከረ ቢሆንም ከተማው አስተዳደር አመልካች ኮንቴነር የተከለበት ይዘታ የተጠሪ የግል ይዘታ እንጂ ለመሰረተ ልማት ዝርጋታ የተፈቀደ ይዘታ አይደለም በማለት ምላሽ መስጠቱንም በስር ፍርድ ቤት የተረጋገጠ ፍሬነገር ነው። ስለሆነም አመልካች ኮንቴነር ከተከለ በኋላ ተጠሪ ቦታውን አስፋፍተው በመያዝ ወደ ይዘታዎ አስገብታለች የሚለው ነጥብ የፍሬነገር ክርክር በስር ፍርድ ቤት ያልተነሳና በማስረጃ ያልተረጋገጠ ፍሬነገር በመሆኑ በዚህ ረገድ የቀረበው ክርክር ተገቢነት ያለው ሆኖ አላገኘንም ። አመልካች በአዋጁ መሰረት ጉዳዩ በኤጀንሲው በኩል እንዲታይ ለማድረግም አስቀድሞ ለተጠሪ የሰጠው ማስታወቂያ ስለመኖሩ ካለማስረዳቱም በተጨማሪ ጊዜያዊ ነው እያለ ተጠሪ እንዲጠባበቁ ያደረገ ስለመሆኑ በስር ፍ/ቤት ክርክር የተቀረበበት ነው።

በመሆኑም አመልካች በተጠሪ ይዘታ ላይ የተከለው ኮንቴነር በቋሚነት የሚቀጥል እስከሆነ ድረስ በአዋጁ አንቀጽ 20/1/ መሰረት ተገቢውን ካሳ ለተጠሪ የመክፈል ግዴታ አለበት። ስለዚህም የአማራ ክልል ጠ/ፍ/ቤት በስር ፍርድ ቤት የተረጋገጠውን ፍሬነገር መሰረት በማድረግ አመልካች ለተጠቀመበት የተጠሪ ይዘታ ተገቢውን ካሳ እንዲከፍል ወሳኔ መስጠቱና የካሳው መጠን ተጣርቶ እንዲወሰን ለስር ፍርድ ቤት መመለሱ በአዋጅ ቁ/49/89 አንቀጽ 20/1/ እና አዋጅ ቁ/455/97 አንቀጽ 6 መሰረት ተገቢ ሆኖ ስላገኘን

ወሳኔው መሰረታዊ ህግ ስህተት የተፈጸመበት ነው የሚባልበት ምክንያት አላገኘንም።በዚህ አግባብ ተከታዩን ወሳኔ ሰጥተናል።

ወ ሳ ኔ።

1ኛ/የአማራ ብ/ክ/ጠ/ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት በመ/ቁ/01-0471 በ03/09/09 ዓ.ም የሰጠው ፍርድ በፍ/ብ/ስ/ህግ ቁ/348/1/ መሰረት ጸንቷል።

2ኛ/በዚህ መዝገብ ላይ በጥር 9 ቀን 2010 ዓ.ም ተሰጥቶ የነበረው እግድ ትእዛዝ ተነስቷል።ይጻፍ።

መዝገቡ ተዘግቷል።ይመለስ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት

ሰ/ኔ

የፍትሕብሔር ሥነ-ሥርዓት